

BIZ in Rotterdam en BID in New York

Met ingang van 1 mei 2009 is de experimentenwet bedrijfsinvesteringszones (BIZ) in werking getreden. Binnen Nederland is dit een nieuw instrument om in een aangewezen gebied verbeteringen tot stand te brengen. Het is wereldwijd gezien overigens een instrument dat al vele jaren in verschillende vormen wordt toegepast.

Met ingang van 1 mei 2009 is de experimentenwet bedrijfsinvesteringszones (BIZ) in werking getreden. Binnen Nederland is dit een nieuw instrument om in een aangewezen gebied verbeteringen tot stand te brengen. Het is wereldwijd gezien overigens een instrument dat al vele jaren in verschillende vormen wordt toegepast.

Het concept is eind jaren zestig ontstaan in Noord-Amerika. Onder invloed van een aantal maatschappelijke ontwikkelingen, zoals oplopende onveiligheid in de steden en teruglopende budgetten vanuit de overheid, hebben ondernemers een instrument ontwikkeld teneinde opbrengsten te genereren. Het doel was hier collectieve diensten van te betalen en om verbeteringen in de openbare ruimte te realiseren. De eerste BIA (Business Improvement Area) is onder deze benaming ontstaan in Toronto (Canada). Om verpaupering tegen te gaan werd in West Bloor Village, een wijk met 25.000 inwoners, door een lid van de ondernemersvereniging het idee geopperd om een heffing te introduceren die ondernemers aan zichzelf konden opleggen zodat zij de verbeteringen tot stand konden brengen. Omdat wetgeving op dit punt ontbrak is door de ondernemers druk op gemeente en provincie uitgeoefend om de heffing mogelijk te maken. Deze "Bloor West Village BIA" staat bekend als de eerste vorm van een Business Improvement District (BID). Vanuit Canada is het concept naar Amerika overgewaaid. Op dit moment heeft New York het meeste aantal BID's in Amerika (64). Ook de grootste BID van Amerika is in New York. Het gaat om Grand Central Partnership. Dit gebied is gelegen op Manhattan en omvat kantooroppervlakte van in totaal 700.000 m², ongeveer 800 detailhandelaren en vele hotels en restaurants. Deze BID geeft jaarlijks een bedrag aan investeringen uit van 11,8 miljoen dollar (cijfers 2008).

Om het succes van de BID's in Amerika verder te illustreren hoeven we eigenlijk alleen maar te kijken naar de omvang van de totale investeringen. De 64 BID's in New York zorgen gezamenlijk voor een jaarlijkse investering van ongeveer 100 miljoen dollar. Jaarlijks wordt door de gemeente een jaarverslag opgesteld waarin het effect van de investeringen, veelal innovatieve verbeteringen, zichtbaar wordt gemaakt. Op deze manier worden steeds weer andere gebieden in de stad geattendeerd op de toegevoegde waarde van een BID.

Vanuit Amerika is het concept overgewaaid naar Europa. In Europa zijn Engeland en Duitsland de landen waar voor het eerst geëxperimenteerd is met BID. In Engeland zijn sinds halverwege de jaren tachtig een enigszins op BID's lijkende initiatieven ontplooid. Na het succes in Amerika zijn ook in Engeland de resultaten zichtbaar geworden.

In maart 2006 hebben de gemeenten Alkmaar, Den Haag, Haarlem, Leiden, Wageningen en Rotterdam een gezamenlijk initiatief ontplooid in de richting van het Ministerie van Economische Zaken om wetgeving op het gebied van BID te maken. Dit initiatief heeft geleid tot de op 1 mei 2009 inwerking getreden experimentenwet BIZ.

Zoals al kort is aangegeven is de BIZ een instrument voor ondernemers om in winkelstraten en bedrijventerreinen nauwer samen te werken en de omgeving aantrekkelijker en veiliger te maken. Veel van deze activiteiten worden nu vanuit ondernemersverenigingen georganiseerd. Omdat deelname aan een ondernemersvereniging op vrijwillige basis gebeurt loop je tegen belemmeringen aan als ontbreken van structurele en evenwichtige financiering, gebrek aan betrokkenheid en participatie binnen het gebied of winkelstraat en het free riders gedrag (wel profiteren maar niet betalen). Door de invoering van de experimentenwet bedrijfsinvesteringszones wordt een aantal van deze belemmeringen weg genomen.

De BIZ heffing is een heffing van en voor de ondernemers. Belangrijk om te weten is dat de activiteiten die vanuit de plannen worden gerealiseerd niet in de plaats komt van de basisvoorziening die de gemeente dient te leveren in het gebied. De gemeente blijft verantwoordelijk voor een acceptabel niveau van beveiliging, het schoonhouden van het gebied, basisverlichting enz..

In de plannen die ten grondslag liggen aan de invoering van een BIZ kunnen de ondernemers zelf hun keuzes maken. Je kunt dan denken aan extra verlichting, straatmeubilair, extra schoonmaak, bloembakken en vele andere mogelijkheden om het gebied aantrekkelijker en

veiliger te maken. De gemeente faciliteert de ondernemers in het proces om te komen tot een BIZ. Op basis van de plannen en de bijbehorende activiteiten wordt een begroting opgesteld. Aan de hand hiervan wordt de hoogte van de heffing vastgesteld. De heffingsmaatstaf voor deze heffing is de WOZ-waarde van het pand van de ondernemer. Omdat de WOZ-waarde van panden sterk kan variëren in een gebied kunnen de objecten in waardeklassen worden ingedeeld. Het tarief van de BIZ-bijdrage kan voor verschillende categorieën objecten verschillend worden vastgesteld waarbij onder meer de vestigingslocatie, de bestemming van de onroerende zaak en de branche of sector van de bijdrageplichtige gebruiker een rol kunnen spelen. Naast deze methodiek van heffen mag ook gekozen worden voor een vast bedrag voor alle deelnemers. Er wordt dan geen onderscheid gemaakt tussen dure of minder dure objecten. Een groot winkelbedrijf betaalt in dit geval net zoveel als de kruidenier op de hoek.

Om daadwerkelijk tot invoering van een BIZ te komen dient voldoende draagvlak te bestaan. Van voldoende steun is sprake als aan de voorwaarde wordt voldaan dat meer dan de helft van alle ondernemers in het winkelgebied of bedrijventerrein zich uitsprekt over het plan, dat tweederde van hen vóór is en dat de voorstellers meer dan de helft van de WOZ-waarde in het gebied vertegenwoordigen. Een belangrijke voorwaarde voor de ondernemers om tot invoering over mogen te gaan is dat een stichting of vereniging wordt opgericht. In veel gevallen is deze al aanwezig in de vorm van een ondernemersvereniging. De BIZ-heffing wordt door de gemeente aan de ondernemers in het gebied in rekening gebracht en geïnd. De volledige opbrengst komt ten goede aan het betreffende gebied. Over de wijze van uitkering worden door de betreffende stichting of vereniging en de gemeente sluitende afspraken gemaakt.

Vanuit het oogpunt van belastingheffing is de BIZ-heffing de mooiste heffing die er is. Ondernemers vragen zelf om het opleggen van een aanslag en de bestemming van het opgehaalde geld staat al bij voorbaat vast. Nog mooier is dat de ondernemers de bestemming zelf kunnen kiezen. Zij kunnen ook zelf besluiten hoelang de heffing geldt. Dit kan variëren van 1 tot 4 jaar.

En waar staat Rotterdam?

In Rotterdam is de laatste jaren in bepaalde delen van de stad een verschuiving te zien in de ondernemerspopulatie. Door deze verandering is ook verpaupering en leegstand opgetreden. Op winkelboulevard Rotterdam-Zuid speelde dit probleem in belangrijke mate. Omdat passende regelgeving ontbrak is in nauw overleg met de ondernemersvereniging van deze boulevard een creatieve oplossing bedacht in de vorm van een toeslag van 100% op de basistarieven voor verschuldigde precario- en/of reclamebelasting. De opbrengst van deze toeslag, €60.000,-, is uitgekeerd aan het ondernemersfonds. Deze gelden zijn geïnvesteerd in genoemd gebied.

Na de inwerkingtreding van de experimenten wet is in Rotterdam door de diensten OBR (Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam) en GBR (Gemeentebelastingen Rotterdam) contact gelegd met bestaande ondernemersverenigingen. Daarnaast hebben onder-

nemersverenigingen zich ook spontaan gemeld bij de gemeente. In nauwe samenwerking tussen gemeente en ondernemers zijn in Rotterdam zes concrete initiatieven om tot een BIZ te komen uitgewerkt. Het ging hier om de bedrijventerreinen Hordijk en Rotterdam-Noord West en de winkelgebieden Rodezand, Lijnbaan, Hillegersberg en Nieuwe-Binnenweg. De plannen die zijn ontwikkeld door de ondernemers liepen uiteen van een verhoogde inzet van beveiliging, plaatsen van straatmeubilair, extra verlichting en secundaire activiteiten bij grote stadsfeesten.

Na goedkeuring van de plannen, inclusief de financiële paragraaf, is een draagvlakmeting georganiseerd. Belangrijk hierbij is de zorgvuldigheid waarmee dit gebeurt. Uiteindelijk kan de uitkomst van deze meting leiden tot financiële consequenties voor de ondernemer. Om de onafhankelijkheid te garanderen is de meting door de gemeente uitgevoerd. In een openbare zitting is de uitslag van de meting bekend gemaakt. Helaas, je kunt wel zeggen tot grote teleurstelling van de gemeente en de initiatiefnemers, is in alle gevallen onvoldoende draagvlak gebleken om tot invoering van een BIZ te komen.

Maar, zoals een goed Rotterdammer is opgevoed, we gaan niet bij de pakken neerzitten. Na een grondige evaluatie en op basis hiervan bijstellingen in het proces worden op dit moment nieuwe plannen bedacht voor 2011. Nu maar hopen dat iedereen inziet dat een BIZ-heffing bijdraagt aan een veilig, schoon en heel Rotterdam!

Ronald van As

Geboren 13 december 1962 te Rotterdam

Woonachtig in Oud-Beijerland

Getrouwd met Marjolein

Drie kinderen, zoon Jordi van 22 jaar, zoon Jeffrey van 19 jaar en dochter Kelly van 15 jaar

Na het vervullen van mijn dienstplicht ben ik in november 1983 gaan werken bij de Rijksbelastingdienst. Ik ging werken op de afdeling omzetbelasting in Rotterdam aan de Puntegaalstraat. In de volksmond betert bekend als de "Plukmekaalstraat". Na een tweejarige fiscale opleiding op het gebied van omzetbelasting en invoerrechten en accijnzen ben ik hier zeven jaar werkzaam geweest waarvan de laatste drie jaar als leidinggevende. Na mijn overstap naar de afdeling omzetbelasting buitenlandse ondernemers in Rijswijk heb ik de overstap gemaakt van de fiscale naar de financiële kant. Ik ben de controllersopleiding gaan volgen. Als controller heb ik gewerkt in Rijswijk en Den Haag, later belastingkantoor Haaglanden. In september 2003 ben ik teruggegaan naar mijn roots en gaan werken als controller bij de gemeentelijke belastingdienst in Rotterdam. Na een korte periode als afdelingshoofd Fiscaal technische Zaken ben ik in december 2006 benoemd als directeur van gemeentebelastingen Rotterdam. Vanuit deze hoedanigheid ben ik ook penningmeester van de Stichting Christiaanse en het Erasmus Studiecentrum Belastingen Lokale Overheden.